

KNNV afdeling De Noordwesthoek

Jaarverslag 2016 KNNV De Noordwesthoek.

Het jaar 2016 stond in bestuurlijk opzicht vooral uit het be-/ afhandelen van de gewone lopende zaken.

De belangrijkste aandachtspunten waren het steeds minder aantal mensen dat zich beschikbaar stelt voor een functie binnen de afdeling en de vergrijzing van het ledenbestand zonder dat er nieuwe aanwas van jongere leden tegenover staat.

Ook vorig jaar stond dit laatste punt al in de aandacht, maar het lijkt hier vooral om een algemeen maatschappelijke trend te gaan, waar wij (vooralsnog) geen antwoord op hebben, helaas.

Een nieuw initiatief is het uitgeven van een digitale Nieuwsbrief. De rondzending gaat nog niet perfect (er komen veel brieven onbestelbaar retour) en ook toezending op basis van BCC (zodat de emailadressen niet zichtbaar zijn voor anderen) ging een keer fout, maar op zich zijn de meeste reacties positief. Het komende jaar zal geprobeerd worden tot een meer gelijkmatige rondzending te komen en een vaste, herkenbare, layout te maken. Wel is de productie afhankelijk van vooral actuele onderwerpen, die de Koppel normaal niet halen. En dat aanbod is uiteraard wisselend.

Dit jaar werd het bestuur geconfronteerd met functieopzeggingen door de lezingen- en vogelwerkgroepscoördinatoren, het stoppen van de Koppelredacteuren en de aankondiging (gelukkig zeer vroegtijdig) dat ook de leden die de excursies organiseren volgend jaar werk beëindigen. Gelukkig is er voor de Koppel inmiddels een nieuw team aanwezig met prachtige plannen voor ons blad. Inmiddels is het eerste exemplaar van die nieuwe redactie in ieders brievenbus gevallen.

Naast de regelmatige eigen bestuursvergaderingen, zijn de Gewestelijke vergaderingen (behalve die van afgelopen november), de landelijke bijeenkomst en het overleg met de Gemeente Steenwijkerland bijgewoond door 1 of meer bestuursleden.

In het Gemeentelijk overleg zijn zaken als de roekenkolonies, de plaatsing van een slechtvalkennestkast, onderhoud van de houtwallen in Paasloo, bermbeheer (en verschraling van bermen), onderzoek naar de sleedoornpage, het geologisch monument Heetveld aan de orde gesteld.

Ook is er tweemaal een gezamenlijke vergadering met het IVN geweest.

De bestuurlijke samenwerking verloopt goed.

Het overleg met het IVN bestuur ging vooral over lopende bestuurlijke zaken en de huidige samenwerking. Met name het gezamenlijk zoeken en vinden van een nieuwe redactie voor ons gezamenlijke blad en het functioneren van beider vogelwerkgroepen waren daarin headlights.

Zoals de laatste jaren gebruikelijk is, werd in januari een gezamenlijk Nieuwjaarswandeling en –

snertbijeenkomst gehouden.

De werkgroepen:

- **Plantenwerkgroep.** Candida van Wirdum heeft het coördinatorschap van Annette Bos overgenomen. De werkgroep heeft weer een actief jaar achter de rug. Winterbijeenkomsten, veldexcursies en inventarisaties vonden zeer regelmatig plaats. Een enthousiaste groep mensen!
- **Vogelwerkgroep.** Een heel ander verhaal. Na een jaar zoeken naar een nieuwe coördinator, vanwege het stoppen van Thijs Krösschell en het niet kunnen invullen van deze functie, is door de werkgroep besloten dat deze een slapend bestaan zal gaan leiden. De vergrijzing heeft hier te hard toegeslagen. Daarnaast speelt ook mee dat een aantal dubbelleden hun ei kwijt kunnen binnen de vogelwerkgroep van het IVN.
Wel zijn nog de avondbijeenkomsten tijdens het winterseizoen 2015-2016 doorgedaan, alsmede de tweewekelijkse voorjaars-avondexcursies. En de kijkhut bij de Auken is in de maanden mei en juni elke zondag bemand geweest. Het wachten is op iemand die nieuwe initiatieven wil ontplooiën.
- **De geologiewerkgroep**
Ook dit jaar toonde deze werkgroep zich weer zeer actief. Er zijn 21 leden en 17 belangstellenden en een steeds ruime opkomst tijdens de bijeenkomsten. Iedere maand waren er interessante lezingen in de Meenthe en er zijn verschillende excursies gehouden, zoals naar het museum De Oude Aarde in Giethoorn, een fietsexcursie naar de Drentse Aa en een lange, mooie dag naar allerlei plekken in Midden Nederland op 9 april.
- **De vlinderwerkgroep**
De werkgroep telt momenteel 17 leden en komt tijdens de wintermaanden maandelijks bijeen. Daarnaast worden vlindertelroutes (vaak individueel) gelopen en wordt er actief naar eitjes van de sleedoornpage gezocht tijdens de wintermaanden. Met de Gemeente Steenwijkerland is regelmatig overleg inzake het snoei beleid om zoveel mogelijk eitjes te redden. Dit gaat niet altijd even goed, maar de goede wil is er. Na een lezing van Timo & Muus over micro's, staan deze ook meer in de belangstelling van de werkgroep.
- **Werkgroep Wolterholten**
Ernst Kleis mmv. Gerard Galema hebben weer veel werk verricht rond het monument. Ook heeft de plantenwerkgroep meegeholpen met bv. maaiwerk. Enige discussie is er nu hoe er het beste gemaaid kan worden om zoveel mogelijk bloeiende planten te behouden en toch het gras kort te houden. Vermeldenswaard is dat er even een kort fragment van het monument bij omroep Max te zien was. Zie de foto op onze website bij het verslag van Ernst.
- **Weidevogelbescherming**
Deze werkgroep komt met een eigen verslag dat, zoals ieder jaar, gepubliceerd zal worden in de Koppel.
- **Lezingen:** Omdat er nog geen opvolger voor Theo is gevonden, zijn vanaf de zomer 2016 de lezingen georganiseerd door de afdelingsvoorzitter, Ton Bode. In totaal zijn er vijf lezingen georganiseerd met de onderwerpen Natuur van de IJsseldelta, Plantengroei en ecologie van de laagveenmoerassen, Plantengallen, Vogels van Texel en de Utrechtse Heuvelrug. De lezingen werden goed bezocht.
- **Excursies.**
Als ik in het jaarverslag van Saskia en Hugo goed geteld heb, kom ik aan zo'n 20 georganiseerde excursies: indrukwekkend! En dat naast de excursies die de verschillende werkgroepen nog zelf organiseren! De excursies zijn alle in samenwerking met het IVN, die ook een deel van deze excursies heeft georganiseerd. De samenwerking verloopt goed. Ook de koppeling van een excursie aan een thema, bv. na een lezing over een gebied of een onderwerp en het inschakelen van de werkgroepen, lijkt zijn vruchten af te werpen. De excursies werden beter bezocht dan vorig jaar.

Jaarverslagen werkgroepen 2016

Jaarverslag 2016 van de Plantenwerkgroep van de KNNV afdeling NoordWestHoek

Na een valse start met een extreem beijzeld landschap dat alle verkeer hier in de omgeving lam legde en ook de eerste avondbijeenkomst van de plantenwerkgroep onmogelijk maakte, heeft het weer onze activiteiten dit jaar weinig in de weg gelegd.

Winteractiviteiten

Tijdens de avondbijeenkomsten in De Klincke werden we bijgeschoold in hoe en waar informatie te verzamelen over milieu, waterhuishouding, bodem en geologie van terreinen waar we inventarisatiewerk doen en verbanden te leggen met de vegetatie. Traditiegetrouw hadden we een takkenavond: hoe herken ik de struik of boom aan zijn takken? Op de laatste avond voor het veldseizoen gaf Harm Piek van Natuurmonumenten een uiteenzetting van wat ze allemaal graag uitgezocht willen hebben in de terreintjes die de werkgroep dit jaar voor Natuurmonumenten gaat inventariseren: inspirerend, maar meer dan we, in elk geval in 1 jaar, kunnen opbrengen.

In het najaar waren we op bezoek bij het Herbarium Frisicum in Wolvega, waar Karst Meijer ons liet kennismaken met zijn verzameling gedroogde planten en paddenstoelen en de bijzondere herbaria die hij van anderen aangereikt kreeg. Liefdevol samengesteld en prachtig geïllustreerd soms. Hij vertelde over zijn specifieke belangstelling voor de soortenrijkdom aan bramen en paardenbloemen. Nadat in de laatste editie van de Heukels flora van Nederland maar enkele bramen, en één paardenbloem werden onderscheiden, lijkt men er nu van overtuigd dat er toch meer gesplitst moet worden.

Organisatie

Annette Bos legde begin april haar functie als werkgroepcoördinator neer, Candida van Wirdum nam haar taken over.

Op basis van alle beschikbare notities van veldwaarnemingen in het verleden, is dit jaar een overzicht gemaakt van welke soorten wanneer waar zijn waargenomen. Hoewel de gegevens waar het bestand op gebaseerd is zeker niet volledig zijn en ongetwijfeld ook niet altijd helemaal betrouwbaar, geeft het toch een betere basis voor vergelijking met nieuwe waarnemingen dan wat we enkel in ons hoofd hebben opgeslagen. Het al of niet optreden van veranderingen in vegetatie van de verschillende terreinen is hiermee objectiever te volgen.

Zomeractiviteiten

Inventarisaties Natuurmonumenten

În mei en juni is een strook langs het veenweidepad bij Wanneperveen geïnventariseerd. Een prachtig soortenrijk terreintje, deels trilveen. Rietorchis, grote pimpernel, kleine valeriaan, grote ratelaar, moeraskartelblad en nog veel meer verrassende soorten planten stonden er volop in bloei. Later, na afloop van het vogelbroedseizoen, zijn we begonnen met inventariseren van een stuk blauwgrasland nabij De Klosse. Een omvangrijker terrein en weer heel anders, maar ook heel boeiend. We inventariseerden daar een tweetal transecten, maar zijn er nog lang niet klaar. Komend

jaar kunnen we daar verder.

Bezoek arboretum Giethoorn

Vroeg in het seizoen bezochten we het arboretum van Jan Maat in Dwarsgracht. Niet direct een bomenpark zoals je misschien zou verwachten. Het is nog jong en de bomen en struiken zijn dan ook nog jong en klein, maar niettemin is het heel leuk om te zien en te luisteren naar de verhalen die Jan bij elke boom te vertellen heeft. Jammer genoeg hadden de kleine hinderlijke mugjes ook die avond uitgezocht om in grote getale om onze hoofden te dansen en er gaatjes in te prikken. Maar, ach, dat hoort bij de charme van een moerassige omgeving.

Veldexcursies

En verder gingen we naar veel bekende en enkele minder bekende terreintjes: De Grote en de Kleine startbaan, het Nijenslekerveld, Kuijersbos, Jonenpad in Dwarsgracht, Laarzenpad Kalenberg, de grafheuvels van het Eeserveld, Blesdijkerheide, heemtuin Wolterholten en, niet te vergeten, weer een fijne vaartocht met Toos naar een stukje trilveen in De Wieden. We vonden veel leuke soorten op die excursies. Een kleine greep daaruit: klokjesgentiaan, spaanse ruiter, heide- en moeraskartelblad, diverse orchideeën, zoals rietorchis, groenknolorchis grote keverorchis, moeras- en brede wespenorchis, duivelsnaaigaren, kleinste egelskop, moeraszoutgras, grote boterbloem, moeraslathyrus, veenreukgras, kleine en ronde zonnedauw, borstelgras, gelobde maanvaren, klein wintergroen, geelhartje, echte guldenroede ...

foto Ernst Kleis. Salomonszegel Wolterholten.

Heemtuin Wolterholten

De heemtuin hebben we dit jaar twee keer gemaaid, medio juli en medio oktober. We hopen zo voor behoud van een aardige variatie in vegetatie te zorgen en de verruiging van de tuin een beetje in bedwang te houden.

Candida van Wirdum

Jaarverslag van de vlinderwerkgroep over 2016

Door Arjen Lensen

De vlinderwerkgroep komt in de maanden oktober tot en met april een keer per maand bijeen. Afgelopen jaar heeft de werkgroep 6 keer vergaderd. De opkomst varieert maandelijks tussen de zes en vijftien leden. De werkgroep bestaat op dit moment uit 17 leden.

Verschillende leden hebben ook dit jaar weer foto's laten zien van waarnemingen in binnen- en buitenland. Waar nodig zijn soorten op naam gebracht. Daarnaast wisselen de leden vlindernieuws met elkaar uit. Het gaat daarbij om waarnemingen in de buurt, resultaten van inventarisaties en andere opvallende zaken met betrekking tot de vlinderstand in de regio.

Een paar bijzonderheden uit het vlindernieuws van de leden. De kleine vos wordt minder waargenomen dan enkele jaren geleden. Een van de leden constateerde op zijn vlinderroute een dramatische daling van het aantal icarusblauwtjes. Daarnaast lijkt het erop dat het bont zandoogje steeds meer voorkomt in de regio.

foto Volkert Bakker. Bont zandoogje.

Daarnaast zet de werkgroep zich actief in voor het behoud van de sleedoornpage in en om Steenwijk. Zo zijn er in de wintermaanden weer eitjes geteld. Daarnaast wordt er in overleg met de gemeente Steenwijkerland bepaald hoe en welke percelen met sleedoorn gesnoeid gaan worden. Dat dit erg belangrijk is, bleek ook dit voorjaar weer toen bepaalde percelen te rigoureuus gesnoeid waren met alle nadelige gevolgen van dien. Helaas blijft de soort onder druk staan. Niet alleen vanwege onzorgvuldige snoei maar ook ten gevolge van parasitisme en schimmelvorming. Gerrit Padding (eveneens voorzitter van de werkgroep) coördineert deze activiteiten.

Tymo Muus heeft het afgelopen jaar een bijzonder interessante lezing verzorgd over micro-vlinders een heeft daarmee leden geïnspireerd om wat vaker naar deze bijzonder omvangrijke groep vlinders te kijken.

We kijken uit naar wat 2017 ons weer gaat brengen.

Jaarverslag Geologiewerkgroep 2016

door Wim Brussee

Bij de Geologiewerkgroep van De Noordwesthoek stonden in 2016 officieel 21 leden, verdeeld

over 18 adressen, geregistreerd. Daarnaast staan er een 17-tal geïnteresseerden in onze adreslijst, aan wie wij onze activiteiten ook toesturen. Daarom worden onze werkgroepavonden zo nu en dan door 25 of meer mensen bezocht. Steeds wordt, ook bijvoorbeeld tijdens excursies, geprobeerd het ledental van de groep iets hoger te krijgen. Degenen die tot de 'vaste' leden behoren, komen bijna alle avonden en vormen een hechte groep.

Het jaar 2016 was ruim gevuld met lezingen, excursies en andere activiteiten.

Maandelijks hebben we op de tweede dinsdagavond van de maand een avond voor de leden waarop een lezing gegeven wordt. Deze wordt telkens gehouden in zaal 3 van Rabotheater De Meenthe en iedere KNNV'er, IVN'er en andere belangstellende is welkom om hierbij aanwezig te zijn.

In 2016 verscheen een (vernieuwde) folder van de Werkgroep Geologie van de KNNV-afdeling De Noordwesthoek.

Nu volgt een opsomming van de activiteiten die de geologiewerkgroep in het afgelopen jaar ondernam.

Op dinsdag *12 januari* hield Henry Bos een spreekbeurt met als onderwerp **Madagascar**. Hij deed ons verslag van een reis die hij samen met Henrike daarheen maakte. Cultuur en natuur van dit grote eiland kregen aandacht, met een accent op geologie.

Op *9 februari* deelde Ernst Kleis met ons de reisindrukken die Geertje en hij opdeden in (vooral) Zweden, toen zij in de zomer van 2015 door **Scandinavië** trokken. Een avond vol met geologische, plantkundige en cultureel-historische informatie.

'**Het einde van het krijt en de dinosauriërs**' was de titel van een lezing op *8 maart*. Spreker was Prof. Dr. Jan Smit, paleontoloog. Als mogelijke oorzaak voor het plotselinge verdwijnen van vele diersoorten aan het eind van het Krijt werden een meteorietinslag en/of vulkanisme genoemd en besproken.

Zaterdag *9 april* hielden we een **excursie** naar de Amersfoortse berg, de Hunneschans bij het Uddelermeer, de Staverdense beek, brachten een bezoek aan een zogenaamd doodijsgat bij Garderen en reden tenslotte over de Asselse Heide naar het hoofddoel van de dag, het stuifzand van Radio Kootwijk.

Na een uitgebreide wandeling hierover, sloten de 12 deelnemers en onze gids, Bauke Terpstra, de excursie af in een horecagelegenheid naast het voormalige zendstation.

Op dinsdag *12 april* was er een lezing in De Meenthe door Dirk Lont over het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa. Onder de titel '**Van Oerlandschap tot NP Drentsche Aa**' vertelde Dirk ons over zowel de natuur (geologie) als de cultuurhistorie van dit ten noordoosten van Assen gelegen gebied. Aan het eind van de avond maakten we een afspraak voor een praktisch vervolg op dit onderwerp in de vorm van een excursie naar enkele plekken in dit gebied.

Een **fietsexcursie** was na de zomeronderbreking de eerste najaarsactiviteit van de geologiewerkgroep. Op zaterdag *8 oktober* vond deze onder leiding van Dirk Lont plaats in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa. Vanaf De Aanleg in Deurze (bij Rolde) reden we een tocht van 34 km door natuurgebied De Strubben-Kniphorstbos (het enige archeologische reservaat in Nederland), maakten een korte wandeling naar een paraboolduin en reden terug via het esdorp Taarlo. Aan deze excursie, die ook in de lokale Pers aangekondigd was, deden 7 deelnemers mee.

Op dinsdagavond *11 oktober* bezochten we museum **De Oude Aarde** in Giethoorn. Hier werden we ontvangen en rondgeleid door Frederik Visser. Na bezichtiging van de uitgebreide verzameling edelstenen, mineralen en fossielen, waarbij ook over de ontstaansgeschiedenis van het museum verteld werd, dronken we een kopje koffie, waarna we nog een blik konden werpen in de nieuwe winkel aan de overzijde van de Dorpsgracht. Pas laat die avond keerden we huiswaarts.

In De Meenthe toonden ons op *8 november* Zwaan Beijck en Bert Hummel beelden van de indrukken die zij opdeden in respectievelijk Sjælland (Oost-Denemarken) en Nieuw-Namen

(Zeeuws-Vlaanderen).

Zwaan liet ons de vondsten zien die ze langs de Deense kust aantrof, Bert vertelde over de Meester van der Heijden-groeve waar de overgang van Plioceen naar Pleistoceen te zien is in de vorm van fossielen.

Op 13 december zal Jacob Kuiper een lezing geven met als titel **'Onze aarde; doelwit van buitenaards ruimtepuin. Een zoektocht naar meteorieten in de Nubische woestijn'**. Op 7 oktober 2008 sloeg in Noordoost-Soedan een meteoriet in. Kuiper, die met drie andere Nederlanders deelnam aan een internationale expeditie die ter plekke op zoek ging naar meteorieten, zal ons aan de hand van foto's en filmpjes verslag doen van deze onderneming.

Steenwijk, 16 november 2016.

Jaarverslag 2016 van de werkgroep Wolterholten.

door Ernst Kleis.

Bij een bezoek aan het GMW (geologisch monument Wolterholten) vroeg in het voorjaar bleek dat de gemeente er al voor had gezorgd dat de heg en de leilinden waren gesnoeid. Dat was fijn. Jammer is dat de linde die schuin over de vijver hangt, weer is vergeten. De kop van deze boom wordt zo veel te zwaar en daar zal wat aan moeten worden gedaan. Helaas moest ik constateren dat ook nu weer de afsluitboom van het terrein was losgebrosen en op de grond lag. Een poging om deze afsluitboom te stelen is vrijdeld door leden van de plantenwerkgroep. In een later stadium is één van de palen waaraan deze boom hing bij de grond afgebroken. Herstel was nog niet mogelijk doordat de plaatselijke houtleveranciers geen twee meter rondhout van de gewenste dikte konden leveren.

foto Ernst Kleis

Het schoffelwerk rondom de stenen is ook dit jaar weer goed verzorgd door Gerard Galema, waarvoor dank!

Toen we voor een volgende maaibeurt de machine en de gereedschappen aan het uitladen waren kwam mevrouw Irene Bos bij ons. Zij is een dochter van de familie Bos die hier het boerenbedrijf uitoefende tot de boerderij moest verdwijnen i.v.m. de aanleg van de A32. Zij vertelde dat er een groot aantal familieleden in aantocht was voor de viering van een vijftigjarig huwelijksjubileum op de oude stee. Ze hadden prachtig weer en het werd gezellig. Natuurlijk zijn wij pas met de lawaaiige maaimachine begonnen nadat de gasten waren vertrokken. We moesten zodoende tot in de schemering doorwerken om het geplande werk af te krijgen. Omdat we moesten wachten met het maaien konden we ons ruim de tijd gunnen om te kijken naar de lange stoet van bijna honderd meestal fraai gerestaureerde tractors die onder politiebegeleiding langs Wolterholten reed. Helaas bleek de nieuwe eigenaar van de tractor van mijn schoonvader deze keer niet mee te kunnen rijden. We hadden die zeldzame Hela tractor nog wel eens terug willen zien. Een wellicht goedbedoelend persoon had kort tevoren de slootrand voor de meidoornheg kaal gemaaid. Uiterst spijtig! De prachtige, door ons jarenlang gekoesterde, grote plant van de beschermde Salomonszegel, die in volle bloei stond, lag afgemaaid in de sloot. Alle emoticons schieten tekort om weer te geven wat we hiervan vonden. Nu het toch over maaien gaat kan worden gemeld dat door leden van de plantenwerkgroep, in afwijking van de aanpak van de voorgaande jaren, een zomerse maaibeurt in de Heemtuin is uitgevoerd waarbij de (weinige) bloeiende planten zoveel mogelijk zijn gespaard. Ik vind wel dat er teveel van het Bont Kroonkruid is gemaaid. Ik denk dat de grassen veel beter tegen het maaien kunnen dan andere planten en dat het tegendeel wordt verkregen van wat er wordt beoogd, namelijk meer bloei in de heemtuin, tenzij er meer wordt gedaan dan alleen dit maaien. De perenbomen gaven dit jaar een rijke oogst; de peren oprapers zullen wel blij zijn geweest met het korte gras. Door vakantie gaat de oogst altijd onze neus voorbij. Het is fijn dat ik door de nieuwe inzet van de plantenwerkgroep de herfst maaibeurt van de heemtuin niet meer hoeft te doen. Wel heb ik bij het maaien de paden in de heemtuin meegenomen en ook heb ik het in de tuin gemaaide gras bij de composthoop gebracht. Die was mede daardoor al weer groot geworden en is op verzoek door de gemeente weggehaald. Van de Gulden Roede, die de tuin dreigde te gaan overwoekeren, is een groot gedeelte verwijderd.

Een aantal van de planken van de omheining van de parkeerplaats is in zeer slechte staat. Van het publicatiebord naast het bankje is de trespa plaat vernield. Een gebeitste multiplexplaat staat ter vervanging klaar. Nu is het helaas een nog wat slordig gezicht. Gelukkig kwam dit bij de hier gemaakte filmopname maar een fractie van een seconde in beeld, helemaal op het eind. In het middagprogramma van omroep Max zit een rubriek die "raad de plaat(s)" heet. Onlangs was Tuk de te raden plaats. De eerste korte aanwijzing was opgenomen bij café De Karre. Daarbij werd verteld dat hier mannenkoor De Karre is ontstaan. Het deed ons deugd dat het GMW werd gekozen voor de opname van de tweede aanwijzing. Zie de foto.

Gewoonlijk wordt het gras begin september zo snel mogelijk na onze vakantie gemaaid; indien mogelijk zelfs voor de Open Monumenten Dag. Het is dit jaar veel later gedaan doordat we, als gevolg van de omvangrijke werkzaamheden in de Gasthuislaan aan bekabeling en riolering, niet met de auto bij ons huis konden komen. Het was niet doenlijk om de maaimachine enz. naar de elders geplaatste auto te dragen. Het gras was tot oktober zo gegroeid dat zowel de machine als ik er een zeer zwaar karwei aan had. Als het najaar natter zou zijn geweest was het probleem nog groter geweest. Als gevolg van het relatief droge najaar was de diepe plas water in de leemkuil vrijwel geheel opgedroogd. Op de parkeerplaats troffen we toen een illegaal gestorte partij antiworteldoek, big bags en aarde aan. Dit is bij de gemeente gemeld en die heeft het laten weghalen. Melding van de dader is welkom.

Jaarverslag Vogelwerkgroep.

door Thijs Krösschell

Tijdens het seizoen 2014-2015 heeft Thijs Krösschell aangegeven dat hij wilde stoppen met het coördinatorschap.

Helaas werd geen opvolger gevonden en na enkele afspraken met de leden over het verdelen van zijn werkzaamheden tussen hem en de leden, heeft Thijs aangeboden nog een jaar verder te gaan.

In het winterseizoen 2015-2016 zijn iedere maand bijeenkomsten in de Klincke gehouden.

Deze bestonden zoals vanouds uit een vergader- en een lezingdeel. Deze bijeenkomsten werden trouw bezocht door gemiddeld ca. 18 leden.

Ook zijn in het voorjaar, als alternatief voor de winterbijeenkomsten, weer tweewekelijkse avondexcursies georganiseerd. Ondanks de vaak fraaie gebieden welke werden bezocht, was in de meeste gevallen de deelname erg laag.

Traditioneel werd in de maanden mei en juni op de zondagen de kijkhut aan de Auken bemand.

Tijdens de Nationale Vogelweek was er extra bemensing aanwezig (en was er ook behoorlijk veel aanloop) en ook hebben Piet Hein Klip en Henk Bergsma weer een vroege vogelzang excursie georganiseerd, waarbij niet alleen op de vogels werd gelet.

Twee leden van het eerste uur zijn ons dit jaar ontvallen: Joop Rijpkema en Jaap Snoeijer.

Een in memoriam aan hen heeft in de Koppel gestaan.

Ondanks de bovengenoemde activiteiten is het uiteindelijk niet gelukt een opvolger voor Thijs te vinden, waardoor op de laatste bijeenkomst in april is besloten de vogelwerkgroep een slapend bestaan te gaan laten leiden, in de hoop dat er in de toekomst toch weer eens “nieuwe” mensen zullen opstaan om de werkgroep nieuw leven in te blazen.

Jaarverslag Excursies 2016

door Hugo Hemelrijk en Saskia Holleboom

Januari - februari - maart

We begonnen het jaar 2016 met een aantal vogelexcursies.

In januari is er samen met de vogelwerkgroep een excursie geregeld naar de IJsseldelta. Deze excursie was gekoppeld aan de lezing van Herman van der Hart een paar dagen ervoor. Het koppelen van excursies aan lezingen blijkt succesvol te zijn.

foto Thijs Krösschell

Albert Steenbergen heeft deze winter weer een tweetal excursies geleid, naar Gaasterland en naar het Lauwersmeer.

Ook hebben we in februari de aalscholverkolonie in De Wieden bezocht. Het was bijzonder om op zo'n stille zondagochtend met een bootje naar de kolonie toe te varen en in alle rust de aalscholvers in hun prachtkleed te bewonderen.

In maart hebben we weer een excursie aan een lezing kunnen koppelen. Onderwerp was de ecologie van de laagveenmoerassen. Geert van Wirdum heeft in de Weerribben diverse veenmossen getoond en uitgebreid verteld over de verlandingsprocessen en de waterhuishouding. De excursie was zeer succesvol. Er waren zeker 25 deelnemers, ook van buiten de KNNV.

April - mei - juni

In april zijn we onder leiding van Liesbeth Haaze op zoek gegaan naar stinzenplanten. Een prachtige tocht door het Friese land, waarbij we diverse staten en tuinen bezocht hebben.

In april en mei heeft Ton Bode twee excursies verzorgd. De traditionele vroege vogelzang op Koningsdag was dit jaar op het Vitens terrein bij Havelterberg. En in mei zijn we op een avond op zoek gegaan naar de nachtegale bij Nederland. Ook deze excursie trok veel publiek en de nachtegale lieten zich goed horen.

In samenwerking met de plantenwerkgroep hebben we een excursie georganiseerd naar het arboretum in Giethoorn. Jan Maat vertelde vol enthousiasme een verhaal bij iedere boom.

In juni brachten we een bezoek aan natuurgebied De Oldematen. Jeroen Bredenbeek heeft uitgebreid verteld over de herinrichting en de positieve gevolgen daarvan voor dit nieuwe gebied.

Eind juni zijn we op zoek gegaan naar amfibieën en reptielen op de Eese. Edo van Uchelen kent het gebied zeer goed en we konden al snel een aantal slangen van dichtbij bekijken. Ook was er een beheerder van de Eese aanwezig en daardoor hebben we ook veel gehoord over de historie van dit landgoed. Bij deze excursie waren veel deelnemers, maar weinig KNNV-ers.

Augustus - september - oktober

Eind augustus heeft Ton Bode een vleermuizenexcursie verzorgd. Rondom het zwembad van Steenwijk zijn we in de schemering met een aantal batdetectors op zoek gegaan. En al snel konden we de Dwergvleermuis en de Laatvlieger ontdekken.

In september zijn we op zoek gegaan naar insecten op de Blesdijker Heide. Ben Prins was goed voorbereid en daardoor hebben we veel bijzondere insecten en insectensporen gezien, waar je anders zo aan voorbij zou lopen.

Zoals ieder jaar heeft Jaap Veneboer in oktober een paddenstoelenexcursie gehouden. Dit jaar geïnitieerd door het IVN. De excursie heeft plaatsgevonden in het Waterlooopbos.

foto Thijs Krösschell

November - december

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag staan er voor de komende periode nog vier excursies op het programma. Albert Steenbergen gaat wederom twee vogelexcursies begeleiden naar het Lauwersmeer en Gaasterland.

foto van Theo van de Graaf. Print van bruine rat.

Eind november hebben we een diersporenexcursie onder leiding van Jeroen Kloppenburg op het Holtingerveld. En we sluiten het jaar af zoals ieder jaar met het traditionele bosuilen luisteren op de Woldberg.

De deelnemersopkomst van de excursies vonden we beter dan vorig jaar. Zoals ook eerder al vermeld, werkt het goed om een excursie aan een lezing te koppelen. Als dit te organiseren is, dan is dit zeker aan te bevelen.

De samenwerking met de excursiecoördinator van IVN Noordwest Overijssel liep dit jaar ook goed. Gezamenlijk hebben we een uitgebreid excursieprogramma kunnen aanbieden.

Jaarverslag 2016 lezingen

door Ton Bode

In het eerste kwartaal van 2016 werden de lezingen door Theo van de Graaf georganiseerd. Na jarenlang gezorgd te hebben voor een gevarieerd programma heeft hij het besluit genomen deze taak neer te leggen. De afdeling is hem zeer veel dank verschuldigd voor de organisatie. Theo zorgde ervoor dat sprekers met een goed verhaal de weg naar De Klincke wisten te vinden. Voor het laatste kwartaal is deze taak (ad interim) overgenomen door Ton Bode. Er wordt nog naar een lid gezocht dat bereid is deze taak een aantal jaar op zich te nemen.

Op 18 januari nam Herman van der Hart ons mee naar de natuur van de IJssel, een van de mooiste grote rivieren die onze delta kent. De oude, min of meer onveranderde uiterwaard landschappen met de kenmerkende knotwilgen passeerden de revue, maar er was ook aandacht voor de ingrepen in het landschap die te maken hebben met de bescherming tegen hoog water. Het beste voorbeeld in de IJsseldelta is de Vreugderijkerwaard, waar men door het graven van nevengeulen niet alleen de veiligheid verhoogt, maar ook zorgt voor dynamische natuur. De vogels kregen in deze presentatie alle aandacht.

Op 21 maart nam ons lid Geert van Wirdum ons mee naar de Weerribben. Het ontstaan van het gebied en het proces van verlanding stonden centraal in het verhaal. Duidelijk werd gemaakt dat niet alleen de ondergrond en (de kwaliteit van) het water bepalend zijn voor de verlanding, maar dat

de menselijke activiteiten van de turfwinning daar een grote rol in speelden. De rol van planten en dan met name de (veen)mossen bij de verlanding werd nader toegelicht. Wat zo eenvoudig lijkt, blijkt een ingewikkeld proces waarover nog steeds het nodige te ontdekken valt.

Op 17 oktober was het Roelof Jan Koops, die ons mee nam in de schimmige wereld van de plantengallen. Deze vergroeiingen van onder andere de bladeren van bomen en struiken kunnen diverse oorzaken hebben. Er werd enig licht geworpen op veroorzakers als muggen en vliegen en mijten, maar dat er ook bijvoorbeeld ook kevers en schimmels zijn die galvorming kunnen bevorderen, wierp voor menigeen een nieuw licht op de zaak. De spreker liet ons zien dat gallen de mooiste vormen en kleuren kunnen hebben. Het leggen van een eitje door een insect, de reactie van boom of struik door het vormen van een gal waarin de larve van het insect zich schuilhoudt en de ontwikkeling van het insect tot volwassen dier kwamen aan bod. Dat de cyclus zich telkenmale herhaalt betekent dat we lang kunnen genieten van gallen.

Op 21 november werden we door ons lid Jaap Veneboer meegenomen naar Texel. Hij liet ons genieten van een aantal vogelsoorten die we aan kunnen treffen langs de Waddenkust en nam ons via de vuurtoren mee langs de Noordzeekust naar het zuiden. De, voor de regelmatige Texelganger bekende, natuurterreinen van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer passeerden de revue.

Op 19 december werd de presentatie verzorgd door Alexander Koenders en William Harpe van CameraNu op Urk. Onderwerp van de lezing was de Utrechtse Heuvelrug, een stuwwal die loopt van het Gooi tot de Gelderse grens bij Rhenen. Het ontstaan van de stuwwal en het cultuurhistorisch gebruik werden in de inleiding verwoord. Daarna werden we met kwalitatief zeer goede foto's van enkele planten en paddenstoelen, libellen en vlinders niet alleen meegenomen over de Utrechtse Heuvelrug zelf, maar kregen we ook een inkijkje in de aangrenzende weiland- en natuurgebieden van de uiterwaarden van Lek en Rijn. Schitterende foto's van zoogdieren en vogels besloten deze laatste lezingavond van 2016.

Jaarverslag weidevogelbescherming.

Het jaarverslag van Weidevogelbescherming kunt u vinden in de Koppel van januari 2017.

foto Thijs Krösschell. Bosuil.